

SVOBODNA SLOVENIJA

ESLOVENIA LIBRE
Glasilo Slovencev v Argentini

Leto LXXXIV | 15. septembra 2025 - Buenos Aires, Argentina | Št. 17

www.svobodnaslovenija.com.ar

Svobodna Slovenija

80. OBLETNICA BEGUNSTVA (1945-2025)

“Izgubili so domovino, a ohranili so vero!”

Ob pomembni 80-letnici begunstva in prisilnega izseljenstva slovenskega ljudstva iz rodne domovine, maja 1945, se skozi vse leto spominjamo bolečih dogodkov naše zgodovine. Veliko teh, ki so morali zapustiti vse, je zdaj že v večnosti, drugi so bili takrat otroci in so še priče hitre in nepričakovane odločitve staršev - *“gremo, a kmalu se bomo vrnili domov!”* - To je bilo tiho in skrito upanje, ki je živelo v trpečih srcih, ki se žal, nikoli ni uresničilo. Razkropili so se po širnem svetu, a ohranili so življenje, vero in svobodo, največje dobrine, zaradi katerih so se odpovedali vsemu, kar so imeli. Tam je ostala domača hiša, sorodniki in prijatelji, služba ali kmetija in z njima varna bodočnost, načrti in sanje. Postali so begunci. Kot po poti križa so se pomikali v neznano, ne vedoč, da jih čakajo težke preizkušnje. Po neskončnih postajah jih je ta križev pot pripeljal v novi svet.

Na pobudo krovne organizacije Zedinjena Slovenija, Dušnega pastirstva ter Pastoralnega sveta smo se v soboto, 6. septembra, zbrali v cerkvi Svete Julije, na kraju, kjer so našim prvim priseljencem odprli vrata in jim ponudili prvi dom. V tem svetišču smo obudili spomin in se s hvaležnostjo obrnili k našemu Stvarniku in Mariji Pomagaj, zavetnici

slovenskega naroda. Prav v bližnjem zemljišču cerkve so naši predniki našli zatočišče, kjer so se spet počutili varne, kot doma.

V knjigi Osvalda Gorgazzija, kjer opisuje zgodovino cerkve Svete Julije je poglavje, posvečeno Slovincem. “Na prošnjo duhovnika Janeza Hladnika je tamkajšnji župnik Román Figallo Slovincem dal na razpolago pred kratkim kupljeno zemljišče na naslovu Víctor Martínez 50, ki naj jim postane dom za njihove dejavnosti”. Še danes ta naslov spominja na domačnost, gostoljubnost in upanje na bodočnost. Tu so bila prva družabna in kulturna srečanja. V tej cerkvi in v bližnji Santa Rosa de Lima, na Av. Belgrano, je naše ljudstvo molilo za svoje rajne in prosilo za neznano prihodnost. V cerkvi Svete Julije so sklenili zakonsko zvezo prvi mladi pari, krščeni so bili prvi slovenski Argentinci, med katerimi je bil nadškof msgr. Andrej Stanovnik, ki je ob tej izredni priložnosti daroval slovesno sv. mašo.

Naš prvi izseljenski priznani zbor Gallus, ki je več kot 50 let deloval v naši skupnosti, je pod vodstvom dr. Julija Savellija začel delovati prav v teh prostorih. Prvih osem let v tem kraju je bilo ključnih za našo slovensko skupnost, ki še danes goji in posreduje ljubezen do svojih korenin.

Pred vhodom v cerkev je vzdana spominska plošča, ki priča o hvaležnosti Slovencev za vse prejete dobrote.

Združeni pevski zbori: Mešani pevski zbor San Justo, zbor Ex Corde, ter Sanmartinski zbor in Slovenski moški zbor, so pod vodstvom Matjaža Rožanca in ob spremljavi Andrejke Selan Vombergar na orglah z mogočno pesmijo “Pozdravljena, Mati dobrega sveta” naznanili začetek mašne slovesnosti. V dolgi procesiji je vstopilo veliko število narodnih noš, ministranti in somaševalci: delegat dušnega pastirstva, g. Franci Cukjati, g. Robert Brest, g.Toni Burja ter zaslužni nad-

škof msgr. Andrej Stanovnik.

Toplo nas je pozdravil in izrekel dobrodošlico tamkajšnji župnik, generalni provikar g. Carlos White. Uvodne misli je prebrala Mariana Poznič in opisala povezanost naših prvih priseljencev s cerkvijo Svete Julije. Berili in psalm so brali predsednik Slovenske fantovske zveze Niko Oblak, predsednica Slovenske dekliške organizacije Erika Čeč ter predsednik Zedinjene Slovenije Jure Komar.

Globoko nas je nagovorila pridiga nadškofa, katero v celoti objavljamo. Goreče prošnje je v imenu krščanskega ljudstva prebral Tomaž Žužek. Hvaležni za dar milosti in vseh dobrot smo prosili, da bi po veri, kulturi in povezanosti rasli v zvestobi Kristusu in njegovi Cerkvi.

Na oltar sta prinesla darova kruha in vina begunec Tone Oblak in izseljenka Alenka Jenko Godec, v znamenje življenja in dela mnogih rodov, ki so na tuji zemlji s trdim delom in vero v srcu gradili svoj dom. Julija Kastelic in Niki Štumberger sta izročila rožni venec in cerkveno pesmarico, kot predstavnika mlade družine, ki je in še vedno bogati bogoslužje. Brata Irena in Franci Urbančič, sinova prvih zakoncev, ki sta v tej cerkvi sklenila zvezo pred Bogom, sta prinesla na oltar slovensko ruto, avbo in klobuk, znamenje naše pripadnosti slovenskemu narodu in ljubezni do bogate kulturne dediščine, ki jo s ponosom negujemo in prenašamo naslednjim rodovom. Prav tako so izročili knjigo Martina Fierra v slovenskem prevodu (dr.Tine Debeljak), simbol dveh kultur, argentinske in slovenske, ki sta se v teh osemdeset letih prepletali na slovenskih odrih in v naših srcih, iz katerih je zrasla skupnost, ki nas povezuje.

Čeprav zdaj že dolga desetletja ne zahajamo v to cerkev in nismo dejavni v njej je prav, da spoznamo in obdržimo spomin in zahvalo ustanovi, ki je našim prednikom odprla vrata, da se je naša slovenska skupnost

lahko naprej razvijala. Obogateni in okrepljeni z božjo besedo in kruhom smo ob koncu svete daritve glasno zapeli zahvalno pesem ter nam vsem najbolj priljubljeno Marijo skozi življenje.... Naj ona vodi čolnčič našega življenja v varni pristan.

Še danes nas nagovorjajo besede, ki jih je napisal veliki filozof, mislec, pisatelj Vinko Brumen, ko je opisal tiste težke čase priseljevanja: *“V novem svetu – kvišku srca! Najprej kvišku glave, glejmo vedro in z zaupanjem v prihodnost. Molimo, poglede in srca dvignimo k Bogu; delajmo, roke in možgane zapičimo v zemljo, pa nam bo v rosi božjega blagoslova tudi tukajšnja zemlja rodila, nas hranila in oblačila, kakor nas je domača”*.

V svetem letu se naše duhovne oči ozrejo k Bogu, našemu Stvarniku, ki nas je v svoji previdnosti postavil na ta južni del Amerike in k Mariji, zvezdi vodnici, ki je hodila, vodila in bodrila naše starše in stare starše skozi dolgo begunsko pot.

Ponosni smo na njihovo zvestobo, ki nam je svetel zgled modrosti, vere, upanja in ljubezni! Zapustili so ljubljeno domovino, a vzeli in ohranili so največji zaklad, ki jim ni bil oropan in z njim šli v svet! Naj bodo kažipot in spodbuda tudi mladim rodovom!

Irena Urbančič Poglajen

Pridiga škofa Stanovnika ob 80. obletnici odhoda Slovencev iz svoje domovine

Zbrali smo se okoli oltarne mize, da bi obhajali evharistijo in se ob njej spominjali osem desetletij od begunstva in izseljenstva, ki so ga prehodili naši starši, stari starši in prastari starši, ko so bili prisiljeni zapustiti domovino in se odpraviti v neznano. Prav tukaj, kjer smo danes zbrani, so bili sprejeti prvi Slovenci, ki so se izselili, da bi rešili svoja življenja in ohranili svojo vero tik po koncu druge svetovne vojne. Ti izgnanci, zdaj že zelo stari, so globoko ganjeni, ko se spominjajo ulice: Víctor Martínez, 50.

Mnogi med njimi so krstili svoje otroke ob krstnem kamnu pri vhodu v to cerkev, med njimi moja starša, ki sta pripeljala svojega prvorojenca h krstu in je zdaj tisti, ki vas nagovarja. Z njimi in z vami delimo globoko hvaležnost župniku in župnijski skupnosti, ki sta na tem kraju našim prednikom gostoljubno nudila bratsko in občestveno zatočišče. Pravzaprav so bili prostori ob tej cerkvi tudi prostori za prva družabna in kulturna srečanja, kjer so se stakale vezi za gradnjo slovenske skupnosti v Argentini na trdnih temeljih vere in kulture. Zaslužijo si vse naše priznanje in hvaležnost, saj so v boleči izkušnji izgube domovine ohranili vero.

Ta spominski pogled nazaj v našo nedavno preteklost ni namenjen gojenju hrepenenja po starih časih, temveč preprost pogled nazaj, da bi se zahvalili previdnostnemu Bogu, ki nas je s svojo očetovsko roko vodil po boleči poti izgnanstva v to novo domovino, katera nam je odprla roke in omogočila našim družinam, da so se ukoreninile v tej zemlji in tej kulturi; tudi tukaj jih je cerkvena skupnost sprejela in jih vključila v svoje naročje. Tako argentinska domovina kot Cerkev sta nas obogatili do mere, da lahko danes delimo svojo istovetnost kot slovenski Argentinci, tako z argentinskim kot s slovenskim ljudstvom, ter prispevamo svojo novo in edinstveno istovetnost kot verniki in kot državljani.

Za tiste prve generacije, ki so bile pred nami, sta bila vera in spomin največje in najgloblje darilo za prečkanje mučne meje v neznano. Vera in zaupanje v osebnega Boga, bližnjega in presežnega; Boga, ki nežno objema in trdno podpira pot svojih otrok. Bog, ki v Jezusu izroči svojo besedo in da svoje življenje, je isti Bog, ki nas danes kliče in nam govori, naj ostanemo zvesti dragoceni in neizpodbitni dediščini, ki smo jo prejeli.

Obrnimo se torej k Besedi, ki smo jo označili in ki danes, tako kot včeraj, daje smisel in smer našemu življenju. Besedilo iz Knjige Modrosti (9,13–18) nas spominja na temeljno resnico: ne moremo se rešiti sami; modrosti ne dosežemo s človeškimi prizadevanji. Zato Salomon prosi Boga za modrost, da bi pravično vodil Božje ljudstvo. Da bi našli smisel v svojem zemeljskem romanju in ga vodil v pravo smer, tudi mi potrebujemo »da nam Bog z nebes pošlje svojega Svetega Duha«.

Evangelij (prim. Lk 14,25–33) nam predstavlja Božjo modrost, razodeto v Jezusu, tako v njegovih besedah kot v njegovem lastnem življenju. Po besedah, ki smo jih pravkar slišali, vpliv Jezusove navzočnosti privablja množice, ki mu sledijo. Nanje naslovi bistveni nauk o modrosti življenja, ki se konča z odločno zahtevo: »Tako torej nobeden izmed vas, ki se ne odpove vsemu, kar ima, ne more biti moj učenec.« Torej, gre za vse. Nobena posest, pa naj gre za stvar, kaj šele za ljudi, ne more graditi moči in nakazovati varnosti, da si človek lahko resnično modrost za odrešenje pridobi le z lastnim trudom.

Zato so se naši predhodniki v odločitvi med

izgubo vere in opustitvijo varnosti bivanja v lastni zemlji odločili ohraniti svojo vero in se poglobiti v njene temelje. Živi spomin na Božjo ljubezen jim je tako zagotovil tudi sposobnost ohranjanja življenja in iskanja pravega smisla ter prave smeri v njem. Ni presenetljivo, da so prvi Slovenci povojnega priseljevanja iskali prostor za svoja srečanja in se tako po isti smeri množili na različnih krajih po državi, vedno skupaj s svetim prostorom za ustvarjalno ohranjanje spomina na svojo vero. In to so storili s poudarkom na družini in skupnosti, odprti družbi, kot nepogrešljivem ključu za gradnjo bolj človeške in bolj krščanske prihodnosti.

Zato želimo danes, globoko hvaležni Bogu za dar vere, ki ima čudovito moč, da združuje in usklajuje najboljše, kar prejemamo iz naše dvojne kulturne dediščine. Obnovimo našo zavezo, da jo posredujemo mlajšim generacijam in prosimo da bi vsi ohranili milost postati boljši ljudje. In sedaj, z Marijo, Kraljico naše domovine, prinesimo k oltarni mizi svoje veselje in trud, skupaj z veseljem in trudom naših staršev, starih staršev in prastarih staršev, da bi nas ona skupaj s svojim Sinom pospremila do večnega objema božje ljubezni. Amen.

OkrOgle OBLETNICE | *Pedro Pablo Opeka - Zlatomašnik*

28. septembra bo misijonar Pedro Pablo Opeka praznoval petdeset let duhovništva. Mašniško posvečenje je prejel v nabito polni ljubanski baziliki (prisotnih je bilo tudi okoli 200 Slovencev) v nedeljo, 28. septembra 1975. V duhovnika ga je posvetil škof iz Mercedesesa, msgr. Luis Juan Tome v spremstvu več kot 20 duhovnikov. Ob koncu posvečenja se je novomašnik zahvalil Bogu, Mariji, škofu, domačim in vsem, ki so ga podpirali na poti k duhovništvu in končal z mislijo iz telegrama, ki so mu ga poslali iz Pariza: “Naj današnji praznik nikoli ne mine!”

Novo mašo je Pedro pel v Slovenski vasi v nedeljo, 5. oktobra. Vsa vas se je za novo mašo pripravila s tridnevno duhovno obnovo, ki so jo vodili novomašnik, misijonar g. France Buh CM in g. Rado Sušnik CM, po končani maši so pa mnogi v društveni dvorani pletli vence za okrasitev cerkve.

Na dan nove maše se je množica v procesiji podala iz prostorov Misijonskega zavoda proti cerkvi Marije Kraljice. Na čelu sprevoda so bili svatje, za njimi narodne noše, ministranti in duhovniki. Sprevod so zaključevali dve novomašnikovi sestri, novomašnikova starša in novomašnik. Pred vstopom v cerkev je spregovorila novomašnikova sestra Lucija in izrazila veselje preproste družine, da je Bog enega izmed njih poklical v svojo službo. Nato je povabila sestro Cvetko, da novomašiku izroči novomašni križ, ki naj mu bo v oporo v težavah in bridkostih, ki jih bo imel na življenjski poti. Za konec pa je prosila očeta in mater, da novomašniku dasta svoj blagoslov.

Ob zvokih pesmi “Novomašnik bod’ pozdravljen” se je sprevod pomaknil k oltarju. Poleg novomašnika sta bila novomašnikova bodoča tovariša na Madagaskarju g. France Buh CM in g. Rado Sušnik CM, somaševali so pa še trije argentinski in štirje slovenski duhovniki, med njimi msgr. Anton Orehar. Berili sta prebrala novomašnikova sestra in brat, evangelij pa misijonar France Buh CM, ki je imel tudi novomašno pridigo. Med homilijo je dejal: “Če je Peter danes duhovnik, ni zato, ker bi bil boljši, vrednejši od svojih sovrstnikov ampak zato, ker ga nekje v Kristusovi Cerkvi božje ljudstvo potrebuje”. Na koncu se je obrnil k novomašniku in mu rekel: “Ostani kakršen si: vesel, odkrit, plemenit, poln ognja, vedno pripravljen za vse dobro. Bodi mož molitve. Bodi Marijin otrok”. Namesto običajnega blagoslova je novomašnik podelil papeški blagoslov. Z razdelitvijo spominskih podob se je zaključila sveta maša.

Novomašno praznovanje se je nadaljevalo v župnijski dvorani. Pri obedu je prvi spregovoril novomašni pridigar g. France Buh CM, za njim je govoril g. Franc Sodja CM, predstojnik Baragovega Misijonišča (katerega je novomašnik obiskoval do vstopa v semenišče) in se zahvalil družini, da je dala svojega sina Cerkvi, Misijonski družbi ter zapuščenim in izkoriščanim Malgašem. Potem so spregovorili še msgr. Anton Orehar, dr. Filip Žakelj, g. Janez Jelenc, ki je v imenu sorodnikov naredil podstavek za novomašni križ v obliki malgaškega otoka,

nato so novomašnika pozdravili še župnik g. Andrej Prebil CM, v imenu sošolcev g. Rado Sušnik CM in kot Petrova bivša učiteljica v slovenski šoli gospa Zdenka Virant Jan.

Po obedu so se navzoči vrnili v cerkev Marije Kraljice k petim litanijam, po litanijah se je pa novomašnik sestal z vaško mladino.

ŽIVLJENJSKA IN MISIJONSKA POT PEDRA OPEKE

Pedro Opeka se je rodil slovenskim staršem 29. junija 1948 v San Martinu (revnem naselju v predmestju Buenos Airesa), na god svetih apostolov Petra in Pavla. Oče Alojzij Opeka je bil eden redkih vrnjenih domobrancev, ki mu je uspelo zbežati iz komunističnega morišča v Teharjah. V begunskem taborišču v Senegalii se je poročil z Marijo Marolt in se odločil za izseljenstvo v Argentino, kjer se je kmalu zaposlil kot zidar, najprej v obmorskem mestecu Miramar, potem pa v Buenos Airesu. Družina je vedno živela zelo skromno, vendar so s trudom prišli do svojega doma.

Pedro je rasel in opazoval očeta, kako zida. Ko je imel osem let, ga je vprašal: “Oči, koliko zidakov rabiš, da dokončaš to hišo?” Ko ga je oče vprašal, čemu bi hotel to vedeti, je Pedro odgovoril: “Ker mi je tvoje delo všeč. Tudi jaz bom nekoč gradil hiše”. Od tedaj se je Pedro začel pri očetu učiti zidarstva.

Ko so lazaristi v Slovenski vasi v Lanusu odprli osnovno šolo in Baragovo misijonišče, se je desetletni Pedro preselil v misijonišče. Rad se je učil, še rajši pa je igral nogomet. “Napad je najboljša obramba”, je rad ponavljal Pedro. “To velja tudi v nogometu. Nobene-ga varčevanja z energijo. Igral sem srednjega napadalca, toda kadar so nas nasprotniki obvladovali, sem se nemudoma vrnil med obrambne igralce, skušal pridobiti žogo in pripraviti nov napad”.

V misijonišču se je Pedru pojavilo vprašanje: Kaj pa če Bog hoče, da postanem duhovnik? Ko je imel petnajst let, se je odločil, da postane duhovnik in je vstopil v semenišče lazaristov v mestu Escobar. Tam ga je očaralo življenje, delo in mišljenje svetega Vincencija Pavelskega. Pri njem je dobil odgovor na vprašanje, ki mu ni dalo miru: Kako postati ponižen med reveži?

Pedro je zaključil šest let semenišča, ko je imel sedemnajst let in pol. Sledili sta dve leti noviciata v San Miguelu. Pred noviciatom pa je dva meseca s skupino katoliških študentov preživel na jugu Argentine med revnimi Mapučii. Mapučii so bili Pedrovi prvi reveži. Ob srečanju z njimi je Pedro prvič v življenju začel kričati proti krivičnosti revščine. “Ob tako presunljivi resničnosti sem začutil klic, naj se za reveže angažiram”, je Pedro napisal v svoji knjigi “Bojevnik upanja”. Naslednja leta je Pedro misijonaril med ljudstvom Matacos v Formosi (na severu Argentine), vsak teden pa je obiskoval brezdomce in reveže v predmestju Buenos Airesa.

Leta 1968 je Pedro odpotoval v Slovenijo na dveletni študij teologije. V Sloveniji je želel spoznati svoje sorodnike. Na pobudo lazaristov je v Ljubljani prevzel skrb za invalide. Tam se je odločil za obisk slovenskih misijonarjev na Madagaskarju, kjer je kot zidar deloval v župnijah, ki so jih vodili lazaristi. “Takoj me je ganila njihova globoka navezanost na naravo: vsaka kretnja je razodevala izročilo, vsako gradivo in vsaka hrana sta prihajala iz zemlje na poljih ali iz okoliških gozdov. Enaka predanost, enako spoštovanje do zemlje kakor pri plemenu Mapučii, ki sem ga obiskal v Argentini” pravi Pedro. Na Madagaskarju se je v njem dokončno izoblikovalo prepričanje, da bo misijonar. A moral je za nekaj časa zapustiti Malgaše: čakala sta ga študij teologije in duhovno izobraževanje v

Franciji. “Moral sem dokončno potrditi svoj poklic misijonarja... in se vrniti močnejši.”

V Franciji se je Pedro srečal z abbéjem Pierrrom, ustanoviteljem združenja Emmaus za pomoč revežem, brezdomcem in beguncem. Ta majhen mož se je Pedru nepozabno vtisnil v spomin. Spoznal je tudi Taizéjsko ekumensko skupnost, kjer so se srečevali mladi različnih veroizpovedi. 19. marca 1975 je Pedro pred oltarjem v cerkvi, kjer ležijo posmrtni ostanki svetega Vincencija Pavelskega, naredil večne zaobljube: “Obljubljam, da bom z Božjo milostjo živel v Misijonski družbi v čistosti, pokorščini in uboštvu do konca svojih dni.”

Julija 1975 je Pedro prejel diakonat, prvo stopnjo duhovništva, v Ljubljani. Zatem se je vrnil v Argentino, kjer je bil 28. septembra 1975 povečen v duhovnika.

Kmalu po posvečenju se je Pedro vrnil na Madagaskar, kjer je bil imenovan za župnika v vasi Vangaindrano na jugovzhodu “velikega otoka”. Na tej župniji je deloval petnajst let in se posvetil revnim. Ko je Pedro odšel, je za seboj pustil čisto novo cerkev, ki so jo z zavzetim delom postavili malgaški verniki. Prvi malgaški duhovnik je bil posvečen oktobra 1988, malo pred Pedrovim odhodom. Nasledstvo je bilo torej zagotovljeno in to z domačinom! Pedro je zapustil mesto konec meseca oktobra ob zori, ko so še vsi spali. Ni hotel slovesa, ker bi bilo za vse preveč boleče. “Žalost je preplavila moje srce, čeprav je bilo zraven tudi veselje: ti moški in ženske so se postavili na noge!”

Pedro je moral leta 1989 zapustiti svojo župnijo v Vangaindranu, ker je bil izvoljen za ravnatelja lazaristovskega semenišča v glavnem mestu Madagaskarja. V semenišču mu ni manjkalo dela, a Pedro ni pozabil na svoje poslanstvo: skrb za najrevnejše med revnimi. Komaj nekaj dni je bil v glavnem mestu, ko je Pedro odkril veliko smetišče v Andralanitri. Tako je Pedro opisal to odkritje v knjigi Bojevnik upanja: “Težko si je predstavljati bolj kužen smrad od tistega, ki me je zajel 20. maja 1989. Bil sem na vrhu enega izmed sedmih gričev Antananariva. Ozračje je bilo onesnaženo, pokvarjeno. Smetišče na prostem, pred mestnimi vrati, se je zdelo kot velikansko trohnišče. Vendar je bilo nekaj še hujšega od smradu. Če je bil pogled na malgaško prestolnico prav imeniten, je bilo prizorišče pred mojimi očmi, skoraj pod mojimi nogami, podobno prizoru iz apokalipse: muhe so se v tisočih zbirale okrog teh brezmejnih grmad gnijočih odpadkov, medtem ko so ženske, moški in otroci skrbno brskali po njih.

Tistega dne sem imel občutek, da me je nevidna sila potegnila sem, v srce največje revščine. Potem ko sem slišal veliko pričevanj o neizrekljivih življenjskih razmerah brezdomcev, ki so jih nagnali z mestnih pločnikov, sem se odločil sam ugotoviti resnico. Peš sem se pognal po poti, ki je vodila na vrh griča. Z nora hitrostjo me je prehitel smetarski tovornjak in me skoraj podrl. To je bil kot nekakšen prviokus tistega, kar bom odkril: kar sem videl potem, me je pahnilo v grozo. Na zadnji strani tovornjaka je bilo nakopičenih na ducate potnikov, kot živina zgnetenih skupaj. Tresenje jih je metalo sem in tja, nesrečniki ob robu so ob vsakem premiku volana tvegali, da bodo padli pod kolesa. Prepoten in zadihan sem prišel kmalu za konvojem na vrh, prekrit z od-

padki. Mislil sem, da živim nočno moro. To je torej kraj, ki ga je županstvo Antananariva leta 1985 izbralo za odlagališče smeti... in hkrati tudi za odlagališče teh revežev!

Na stotine družin je brskalo na tem smetišču. Kako ne bi tulil od besa? Kako lahko dovolimo kaj takega? Ta vprašanja so me mučila, ko sem ostal nem, zlomljen zaradi tega prizora in zaradi občutka svoje nemoči.”

Skupaj s somišljeniki je Pedro še isto leto ustanovil humanitarno združenje Akamasoa (Dobri prijatelji), katere namen je pomagati ljudem, da se rešijo iz začaranega kroga revščine, v kateri živijo.

Akamasoa nudi ljudem delo v kamnolomu, izdelovanju opeke, gradnji, tesarstvu in kmetijstvu, s katerim jim daje dostojno plačo, da lahko preživljajo svoje otroke. Z ljudmi iz smetišč gradi stanovanja, šole, športne dvorane, dispenzerje, cerkve. V vseh teh letih je Akamasoa pomagala več kot 500.000 Malgašem, zgradili so več kot 4.000 hiš. V Akamasoi in njenih vaseh živi več kot 25.000 ljudi. Vsaka vas ima šolo, dispanzer in različne možnosti dela.

Posebno skrb Pedro namenja otrokom. Z gradnjo šol je več kot 20.000 otrokom omogočil, da hodijo v šolo in imajo različne športne in kulturne aktivnosti, s katerimi razvijajo svoje talente in si tako gradijo svetlejšo prihodnost.

Pedro je gonilna sila te dejavnosti skupnosti Akamasoa. Za svoje delovanje je prejel veliko mednarodnih nagrad. Leta 2007 je prejel odlikovanje Vitez Legije časti Republike Francije, ki mu ga je podelil predsednik Nicolas Sarkozy. Leta 2008 je prejel najvišje priznanje Slovenske škofovske konference Odličnejše sv. Cirila in Metoda, ki mu ga je podelil ljubljanski nadškof Alojz Uran. Leta 2009 je prejel najvišje državno odlikovanje Zlati red Republike Slovenije za zasluge, ki mu ga je podelil predsednik RS Danilo Türk za “izjemen prispevek na področju humanitarnega dela, socialne in teološke misli in skrbi za sočloveka”. Leta 2019 mu je malgaški predsednik Andry Rajoelina podelil državno odlikovanje Veliki križ 2. reda za boj proti revščini. Večkrat je bil tudi nominiran za Nobelovo nagrado za mir. Življenje in delo misijonarja Pedra Opeke je opisano v številnih knjigah in dokumentarnih filmih.

Pedro zaključuje knjigo Dnevnik spopada s temi besedami: “Če bi moral znova začeti življenje, bi ga začel z revnimi družinami, kot moški in kot duhovnik. Moje mesto je, da podajam roko izključenim. Vem, da za vsako skrajno revščino obstaja rešitev. Treba jo je samo poiskati - skupaj z ubogimi. Vse, kar je lahko uresničila Akamasoa, je bilo mogoče zato, ker se je izoblikovala brezmejno predana ekipa, izhajajoča iz bogastva malgaške duše, ki se vztrajno spopada z revščino in obnavlja razžaljeno človeško dostojanstvo tisoč izključenih ljudi. S to ekipo lahko glasno in prepričljivo rečem, da upanje obstaja.”

Čestitamo zlatomašniku in prosimo Boga, da bi mu naklonil še mnogo zdravja, moči in notranje radosti pri njegovem poslanstvu.

Pripravil: **Jože Jan**
Viri: Svobodna Slovenija, Duhovno življenje, Pedro Opeka: Dnevnik spopada, Pedro Opeka: Bojevnik upanja, Pierre Lunel: Pustolovščina Pedra Opeke, Misijonsko središče v Sloveniji

ZANIMIVO PREDAVANJE O PEVCIH V PROSTORIH AME TRIGLAV

Ni najbolj običajno, da se v naših domovih in društvih predava o pevcih, še manj o opernih pevcih. A kakor po naključju, in ker je ravno iz primorske skupnosti v Buenos Airesu vzniknil eden od največjih tenoristov svojega časa, v svoji najbolj znani vlogi še ne presežen, smo se odločili, da predstavimo te operne velikane.

A zakaj bi tu poročal o tem srečanju z dne 30. avgusta? Ker je tema bila, kot zgoraj omenjeno, povsem neobičajna. In tudi da delim z bralci tega lista vsaj osnutek tega, s čimer sem seznanil tamkajšnje poslušalce. In ker sem namreč sam predaval, mi skoraj ne preostane drugega kot nadaljevati v prvi osebi.

Z Lojzetom Mačkom sva se dogovorila, da bom predstavil dva najpomembnejša slovenska pevca v zgodovini, poznana po celi obli, nedosegljiva s svojima repertoarjema, seveda vsak v svojem času. Gre sicer za Antona Dermota ter Carla Cossutta.

Seveda sem tudi omenil odlične slovenske pevce v Argentini, Luko Debevca-Mayerja ter Carlo Filipčič Holm, kot tudi tiste, ki so zapustili Argentino, tj. brata Fink, Vasleta, Luko Somoza-Osterca ... Nisem pozabil na slovenske glasove iz Slovenije, ki gostujejo na najpomembnejših opernih in koncertnih odrih na svetu, na Elviro Hasanagić, Rebeko Lokar in Sabino Cvilak, ki so gostovale v vodilnih

LOJZE MAČEK

Anton Dermota

vlogah tudi v buenosaireškem Colónu.

Kronološko sem začel pri Dermoti, govoril sem o družini (sam ni vedel, ali je bilo enajst ali dvanajst otrok, kakor piše v svoji avtobiografiji), o glasbenih začetkih, potem o štipendiji za Avstrijo in Čarobni piščali, ki se je izkazala za odskočno desko. Sledile so Traviata in druge vloge, nekatere daleč od zmožnosti mozartovskega tenorista, a vseeno mojstrsko izvedene, npr. Florestan, ki je v buenosaireški operi navdušil občinstvo. Med pripovedovanjem sem tudi predvajal posnetke, ki bi jasno dokazali njegov sloves, zakaj je dobil naziv Kammersängerja, zakaj je prejel od samega Tita red jugoslovanske zastave, zakaj je veljal za najboljšega mozartianca, in to desetletja. Govoril sem o njegovi dolgi karieri, kako je pri sedemdesetih še pel Tamina in da ga je dve leti kasneje veliki Carlos Kleiber poklical za majhno vlogo v svojem odličnem posnetku Tristana. Takrat, pri tistem poslednjem njegovem Taminu, občinstvo v gledališču ni moglo zadržati smeha, ko je v besedilu

moral reči: Si le domišljam, da sem še živ? (Ist's Phantasie, daß ich noch lebe?).

Poslušali smo ga v dveh Mozartovih arijah, v nemščini (Tamino) ter v italijanščini (Octavio), in tudi v slovenskih samospevih, ki jih je lepo število posnel ob spremljavi žene Hilde.

Nato je sledil Cossutta (Košuta pred italijanizacijo) – neverjeten glas, neverjetno obvladanje dinamične lestvice, lep glas, posebnost, ki običajno ni prisotna pri dramatičnih ali helden tenoristih. Seveda je bil Cossutta še pomembnejši za to društvo, saj je bil primorski emigrant. V Argentino je prispel leta 1948, star 16 let, in postal del te primorske skupnosti. Poročil se je s Slovenko, Nidio Cotič, ki ga je spremljala po celem svetu, kjer je nastopal. Za začetek smo poslušali odlomek intervjuja na Radiu Koper iz leta 1975, v katerem pripoveduje, kako je začel s petjem, kako je celih šest let samo študiral in šele potem stopil na oder. Gladko je govoril v tržaškem narečju, vendar povsem dovolj razumljivem (osnovno šolo ter dva prva letnika srednje je naredil v slovenski šoli v Trstu).

Ni bilo prav dosti »pravih« Otellov; Čilenec Ramon Vinay, za njim Kanadčan Jon Vickers ter nato Cossutta. Od slednjega do danes se

Carlo Cossuta

DIANA COTIČ

še ni pojavil tenorist, ki bi to vlogo izpeljal na res pravi ravni, saj zahteva bogat dramatični glas, teman v nižinah, bleščeč v visokih notah, ter obsežno dinamično lestvico. Poslušali smo Ingemisco iz Verdijevega Rekvijema pod taktirko Karajana, sina slovenske matere, konec opere Otello pod Soltijem, nekomercialni posnetek Vesti la Giubba ter arijo Dalile iz Saint-Saënsove opere iz grla Marjane Lipovšek, ki se prelije v neki duet s Samsonom in tudi zaključni ta trenutek opere. Slednji je bil posnet v živo, a izdan potem komercialno. Ni v tem Samsonu edinkrat delil odra s Slovencem, še prej ga je čikaška opera združila z Ladkom Korošcem v Borisu Godunovem.

Presenetili smo poslušalce z nastopom sva-kinje pevca, Diane Cotič. Nidia je namreč v Italiji, a ker je zvedela za ta dogodek, je poslala besedilo sestri, da nam ga je prebrala. Lep zaključek predstavitve torej.

Seveda smo se potem podružili še ob prigrizku, čaju, kavi ter odlični potici iz rok in pečice Kristine Globokar.

Rok Fink
Lektorirala: Tjaša Lorbek

Objavljeno v Svobodni Sloveniji pred 75 leti

KASTELJANSKI ALI ŠPANSKI

Svobodna Slovenija, Leto VIII - Številka 17 (27. 04. 1950)

Dokler je bilo naše obzorje omejeno več ali manj na Evropo in je bila za nas "španska vas" posebno še Južna Amerika, je obstajal za nas "španski jezik". V naši miselnosti, po kateri je bila "narodnost" istovetna z "govorico", je bilo to nekaj naravnega. Pač pa se nam je nekam čudno zdelo, zakaj ne bi vsi zemljani, ki govore po "špansko" bili tudi ena država, posebno še, ko smo bili priče stalne tendence, da se vse nemško govoreče dežele združijo v eno "Nemčijo". V Evropi je bila naša osnovna vzgoja; v Evropi je bil samo španski narod predstavnik Calderonovega jezika, to je klasičnega jezika, ki se je uveljavil na hispanskem ozemlju nad andaluškim, gališkim ter drugimi narečji. Pod "španskim" imenom je prišla k nam skozi Nemčijo "španska" kultura, kar je povsem razumljivo, ker je v zlati dobi španske zgodovine Španija imela tudi politično veliko besedo nad deželami cele srednje Evrope.

Ko je pa Španija izgubila politično kontrolo nad deželami na drugih kontinentih

in se je v Južni in Srednji Ameriki oblikovalo obilo novih samostojnih držav, katere so se osamosvojile z dolgotrajno borbo proti španski oblasti, se je v duše mladih narodov vsidrala taka mrznja proti Špancem, kot živi v srcih zatiranih narodov proti njihovim zatiralcem.

Z razsulum španskega imperija je šla v razsulo "španska" kultura. Prav v času, ko se je to zgodilo, je bila v Španiji "črkarska pravda", ker so tudi druga narečja hotela uveljaviti svoje pravice. V Španiji je tedaj oblast uveljavila izraz "español", da s tem pokaže na zunaj in na znotraj enotnost Španije. Vse druge dežele tega jezikovnega kulturnega kroga so pa hotele prav s tem izraziti svojo neodvisnost od Španije, da so vpeljale sporazumno izraz "castellano" kajti njihova govorica se je tvorila v Kastiliji, v Salamanki, kjer je bila najslavnejša španska univerza srednjega veka.

Če so nas Slovence Nemci potegnili za seboj v napačnem pojmovanju hispanske-

ga kulturnega kroga, je sedaj že čas, da razširimo svoje obzorje in ne gledamo več sveta skozi Nemčijo in Španijo, pač pa iz lastnega vidika, kateri nam je pokazal, da je med 120 milijoni ljudi, kateri Calderonov jezik rabijo 90 milijonov takih, kateri na noben način ne sprejmejo trditve da govore "español" pač pa s celim srcem ljubijo svoj "castellano".

Prav zato, da ne bodo Slovenci v omejenem domačem krogu imeli zmotnega pojma o Calderonovem jeziku, je treba, da tudi slovenščina sprejme izraz "castellano", dočim pod besedo "español" po pravici razumemo geografsko "Španijo", v kateri poleg kasteljanskega govore tudi katalonsko in baskovsko.

Tudi španska narodna akademija je šele po letu 1927 začela uveljavljati izraz "español" v jezikovnem smislu, s čemer je bil izzvan ogorčen protest Gallegov, Kataloncev in Baskov ter nevolja celega hispanskega kulturnega kroga, ki živi izven meja Španije.

Odkar španski kulturni krog za nas ni več "španska vas", že razumemo prav, da je nekaj dobrega "špansko vino", da je nekaj slabega "španska muha" in da je treba, da se čim prej in čimbolje naučimo "kasteljanskega jezika".

Beseda "kasteljanski" bo obvarovala novodošle v dežele kasteljanske govori-ce pred nespretno uporabo "Španec" in "španski", zaradi katere je bil že marsikdo v zadregi.

Če koga moti beseda "kasteljanski" in bi raje imel "kastiljski", naj pa tudi "italijanski" zamenja za "italjski" in naj trmasto vztraja pri "Argentiniji", čeprav živi v "Argentinini".

Če bom zaradi teh pojasnil ostal "podgana", mislim, da bom imel tako veliko družbo, da bodo mačke pobegnile.

Janez Hladnik

SPOMINSKA SLOVESNOST V ROVTAH

V nedeljo, 24. avgusta 2025, je v Rovtah potekala spominska slovesnost za žrte vojne in revolucije na Slovenskem, ki jih je v tem kraju bilo izredno veliko število. Kar dva argentinska Slovenca sta tokrat dala svoj pečat slovesnosti: sveto mašo je daroval dr. Andrej Poznič, slavnostni govornik je pa bil naš rojak dr. Janez Zorec, ki nam je posredoval svoje bogate misli.

Svobodni Slovenec, prestopi Jordan in pogumno prevzemi odgovornost nad obljubljeno deželo!

Spoštovani!

Najprimernejše besede, ki bi jih morali slišati danes, ob osemdeseti obletnici dni, ko sta mir in svoboda zasijala nad večjim delom Evrope, so tiste, ki so bile hkrati brutalno zatrte na naših tleh zaradi grozot komunistične revolucije, njenega tiranskega barbarstva s pospešenim pokolom lastnega ljudstva pod hinavsko krinko narodnoosvobodilnega boja.

Mislimo na pričevanja vseh tistih, ki so bili pred osemdesetimi leti sarkastično izločeni in izgnani v tri nepričakovane svetove: smrt, tujino in lastno, ideološko odtujeno domovino, kjer so prizadeti boleče plačali zverinstvo brezkompromisnih klavcev svojega ljudstva. Gre za domoljube, ki so okrepili vrste slovenskega eksodusa in jih danes skoraj ni več med nami, da bi polnomočno pričali o takratnih grozotah. To so Slovenci, ki jim je bila vzeta čast, dostojanstvo, spoštovanje in spomin. Gre za poštene ljudi, ki so stopili na Križev pot obremenjeni s stigmo narodne izdaje, zaradi nasprotovanja samooklicani oblasti komunistov. Gre za oblast, ki je izvajala zločin proti človeštvu, to je, delni slovenski genocid, saj gre za premišljeno in sistematično uničenje dela narodne skupine. Še danes je umorjenim odrečen dostojen pokop. Naknadno pa gnezdju barbarskih morilcev, ki se je znašlo na mednarodnem seznamu največjih zločincev prejšnjega stoletja, še ni sojeno. Nasprotno, sedanjí ostanke preteklega režima in ponosni Titovi ideološki nasledniki, ki se jemljejo za epohalne prvorazredne Slovence, še vedno častijo s herojstvom Tita, Kardelja, Kidriča in mnoge njihove nesojene pajdaše, zadnje obstoječe člane te grezniške, okrutne in kriminalne zalege pa pokopavajo z vojaškimi častmi.

Kot že večkrat povedano in pisano, slovenski domoljubi so bili protirevolucionarji in edini resnični zavezniki zahodnih velsil, čeprav je njihova zvestoba bila izdana. Komunistična nelojalnost in kolaboracionistične narodne veleizdaje s Kominternoin z okupatorji, dopolnjeni z ropi in umori, pa so bili nagrajeni.

Edino bogastvo, ki izdanim izgnancem ni bilo ne ukradeno in ne umorjeno in ki jim je omogočilo preživetje in premagovanje

vseh nevarnosti v nenadni, boleči in negotovi prihodnosti, je bila njihova duhovnost, prežeta z ljubeznijo do domovine in neomajno zaupanje v Božjo milost.

Prve dni strahu in negotovosti, sredi zablojenega nasilja in nebrzdanega ustrahovanja s strani Titovih goščarjev, je ublažila pomladna toplota, ki je prikrila realnost razsežnosti narodne tragedije izpeljane po Titovem zločinskem načrtu. Po štirih letih trpljenja pod norostjo komunistov si nihče ni predstavljal, da bo to postalo trajno zlo, ki bo povzročilo srhljive moralne škode in rane, ki še danes niso popravljene ali zaceljene.

Tu in tam so delno objavljeni zapisi o tistih nesrečnih majskih dogodkih v Sloveniji, ki so očrnili njeno zgodovino. Bežno podoba vzdusja tistih dni v Rovtah sta med drugim opisala France in Antonija Kogovšek. Zahvaljujoč tem zapisom lahko na kratko obujamo spomine, ki so danes še toliko bolj zgovorni in pomembni, ker jih premnogi ne poznajo in ker v Sloveniji še naprej vlada nočna mora poveličevanja zgodovinskih laži, ki zastrupljajo kolektivno slovensko narodno zavest.

Na hitro prisluhnimo pričevanjem rovtarskih beguncev s kratkimi povzetki njihovih dnevnikov...

France Kogovšek, takratni logaški glavar, ki je vodil begunce iz Rovt, je zapisal: »Petek, 4. maja 1945. Titovci napredujejo iz Postojne, Planine in Rakeka proti Logatcu ... Ob 19. uri sem se s kolesom odpravil v Rovte, prepričan, da se ne bom več vrnil. Okrog 22. ure je bil zavzet Logatec ... Rovte so bile že polne beguncev iz Logatca in Hotedršice. Sobota, 5. maja. Vso noč smo pakirali stvari, saj smo vedeli, da bomo morali iz Rovt. Okoli poldneva smo se odpravili proti Šentjoštu in od tam proti Gorenji vasi in Poljanski dolini... Nedelja, 6. maja. Zjutraj smo civilisti po maši in zajtrku nadaljevali pot do Škofje Loke in se ustavili v Žabnici, kjer smo prenočili. V ponedeljek, 7. maja, smo ves dan potovali skozi Kranj proti Trziču in naprej proti Ljubljuni. Ker je bila cesta zelo obremenjena z vozili in pešci, smo se morali ustaviti in počakati. Okoli druge ure zjutraj smo se prerinili skozi tunel. Torek, 8. maja: Okoli nas so se zbirali partizani in nam grozili. Ob 12. uri smo prečkali Dravski most. Kmalu zatem so ga partizani zaprli. Ustavili smo se v Celovcu«.

Pobeg domobrancev iz Rovt je delno opisal Stanko Kunc, ki je bil 5. maja presenečen nad slovesom svoje matere: »Bog ve, če se še kdaj vidimo!«. Domobranski vod iz Rovt je v sredo popoldne krenil proti Kranju, korakal je vso noč in se ustavil nekaj kilometrov pred Trzičem. Ob prihodu v Trzič so začele pokati partizanske granate. V soboto, 12. maja, so rovtarski domobranci prešli Podljubelj in se od tam usmerili proti Dravi. V nedeljo, 13. maja, so prečkali most in kmalu prispeli v bližino Vetrinjskega polja, kjer so angleški vojaki od njih zahtevali, da položijo orožje« s katerim je bila označena tragična izdaja zaveznikov, ki jih je hinavsko obsodila na smrt.

Po štirih letih pisanja Antonija Kogovšek svoj opis bridkega romanja po svetu sklepe z vprašanjem: kakšen smisel ima to pisati, kdo bo to bral? Dolge večere smo spremljali zgodbe naših staršev, ki se v vseh pogledih ujemajo z opisom v nedavno najdenih Antonijinih zvezkih, in se tako seznanili z njihovim uvodom v begunsko življenje. Neizogibno so se prepletala pri-

čevanja o tragični izdaji zaveznikov in nevarnosti prodaje vseh beguncev v Titove roke. »O vrnitvi celotne Slovenske narodne vojske in poleg naših domobrancev, tudi velikega števila civilistov, moških, žensk, otrok in starcev, se sprva ni vedelo nič. Neprespane noči v zasilnih bivališčih, šotorih, zatočiščih, na prostem in v premetitvah« s Koroške: Vetrinjsko polje, Peggetz, Špital, Št. Vid v Glini, Liechtenstein ali Furlanija v večletna taborišča v Italiji: Monigo, Forli, Servigliano, Senigallia, Bagnoli, Barleta ... so se znašli v nenehnem strahu pred komunizmom in v skrbi, da si uredijo dostojno življenje.

Begunci so te dneve preživljali v goreči molitvi, organiziranju šol, gimnazije, kulturnih in športnih dejavnosti ter se tako postopoma zavedali končne resnice svoje begunske usode, kjer je izginila možnost vrnitve v domovino. To zavedanje je krepilo tudi prepričanja, ki so utrjevala slovensko zavest pri beguncih v tujini. Takole piše dr. Tine Debeljak »Kljub odprtju svetu na vse strani smo lahko slovenska družina in tako celica nove rasti. V tako slovensko družino nas je postavila usoda, ali po naše Bog, in mi nimamo pravice, da se svojevoljno izločimo iz nje brez škode za našo duhovno podobo. Slovenska povezanost se kaže najbolj v duhovnih stvarih. V kulturi. V jeziku, duhu in veri!« V tem istem navdihu so begunci izkoristili ponujeno svobodo izražanja, da so brez ideoloških ovir predstavili resničen okvir medvojnih in povojnih dogodkov ter tako prispevali k prvim verodostojnim opisom dela slovenske zgodovine, ki ga nekateri še danes ne prepoznajo ali pa ga namerno izkrivljajo.

Samo bolnik ve, kaj trpi, tako kot samo begunec ve, kakšno grozo, žalost in razočaranje doživlja. »Oh kako to boli. Danes, torek 5. junija je prišla vest, da so naše fante poslali nazaj v Jugoslavijo. Kako grdo so jih prevarali. Pravijo, da so Domobranci šli z molitvijo v smrt. Mi niti slutili nismo, da so jih pobili. Če pridemo domov, ne bomo več našli naših fantov. Ta zavest nas teži in muči«, zapisuje Antonija Kogovšek. Ta čustva so ostala globoko vrezana v srca slovenskih beguncev, ki so vsa leta v tujini nenehno podoživljali bolečino nezaceljenih ran. Prepričan sem, da je bila v njihovih zadnjih izdihljajih prisotna misel »O moj Bog, kako hrepenim po Sloveniji!«.

Pesnik, tolmač duha, ima boljše možnosti, da se približa izkustveni resničnosti. Takole je Jeremija Kalin psalmodiral ob teh dogodkih:

*In vstal je človek iz teh gadjih prividov
v moji deželi: dvignil upor,
iz upora izšel kot krvav matador...
čez grušč Domovine se pretegnil je gad,
in ljudstvo, v vezeh, se mu plazi pod tron...
strmi v visoko dvignjeno knuto -
strmi v svojo kri podpluto -
strmi v svobodo sesuto...*

*Gospod, kdo bo obstal?
Kdo bo obstal še ta dan?
Prižgi nam nove nade!
Naj obstane naš brod, ves ubog
na Tvojo Milost pripet.
Odplavil si nam krhki domači breg spod nog,
odmaknil očem planine, gorice in ravnine,
mesta in trge in naše vasiče,
potoke in reke, studence in brzice,
a srcu si pustil za najbednejši dan*

*tolažbo - Brezmadežno Devico in Sina,
da romata z nami, O Mati in družina !*

*Naše srce je prazno in bedno,
osamljeno, ranjeno, strto, razbito -
napolni ga Gospod s Svojim Ognjem,
nevedno...
V tesnem prostoru naj brezmejnost čuti
moč Tvoje ljubezni in Silo zaščite,
s katero ravnaš nam našo usodo!*

Naš glas, glas zanamcev, katerih vsiljena domovina je svet, je komaj zastrt odmev glasov naših preizkušenih prednikov, ki bi danes bolj kot kadarkoli z gorečimi grli kličali proti ideološkim iluzijam, žal še vedno neomajnim, ki se oklepajo slovenske države. To so glasovi slovenskih poslednjih desetih bratov z bridkimi dohojenimi stopinjami (Zorko Simčič), poštenjakov in gorečih domoljubov, ki so v nas vlili ponos biti Slovenec, in katerim sledi že tretja generacija uspešnikov in marljivih gojiteljev ljubezni do Slovenije, ki svetu strežejo vcepljeno žlahtnost slovenskega duha.

Številu svetovno znanih umetnikov, pevcev, profesorjev, katoliških misijonarjev, znanstvenikov, zdravnikov, filozofov, pravnikov, inženirjev, politikov, uspešnih podjetnikov, poslovnežev in športnikov..., ki jih je doslej dala slovenska begunska diaspora, sledijo znameniti umetniki slovenske besede in kar trije kardinali, številni škofje in duhovniki Katoliške cerkve, ki dokazujejo njeno duhovno moč in trdnost zaupanja v Božje usmiljenje. To so svojci žrtev Titovega grozodejstva, na katere današnja slovenska zakonodaja s histerično vnemo radikalnih levičarskih fanatikov še vedno pečati stigmo veleizdaje, žrtvam nasilja pa prepoveduje spomin in spoštljiv pokop.

*Kristus, naš kronani Kralj!
O, daj nam v roke vpijoče
spet meč, razbeljen s Tvojim Žarjem,
da planemo z Besedo kot z viharjem domov
v sij Tvoje vekovite slave,
v zaton rdečega zvezdnega blišča!
Stopi, o Kralj, na naših prošnjah lestvo -
Pridi k nam Tvoje Kraljestvo! (Jeremija Kalin)*

Del sijaja te večne slave nedvomno predstavlja slovenska država, ki je pravi božji dar in za slovenske begunce nekakšna alegorija vstajenja po križevem potu, ki so ga doživeli. Samostojnost slovenske države pa je še vedno omadeževana z zatiranjem svoboščin, ki je plod levičarske ugrabitve države z zlorabo spolitiziranega sodstva za inkvizicijsko izločitev drugačno mislečih, ter nič manj učinek oblačila intelektualnega terorizma, ki si jo z vso večjo vnemo nadeva sedanja slovenska oblast.

Iz te miselnosti izhajajo prividi politične korektnosti, z rastjo novega enoumja, v času ko bi morala prevladovati demokracija in svoboda duha. Pod to preobleko se njen zloščen nastop previja v ideološko nestrpnost in pristransko okrnjeno spoštovanje človekovih pravic. Na silo pa vsiljuje nove in zmotne pojme o človečnosti in o družini, ter oddaljuje družbo od moralnih, etičnih in verskih vrednot. Z uvajanjem memoricida (umora spomina), uničevanjem kulturne dediščine in posmehom državi, namerno uničuje narodno identiteto. Tako se razgalja tiranija v polnem pomenu besede, tista, ki se hoče predstaviti z nekim progresivnim konsenzom, čeprav

dr. Janez Zorec (Foto: Ivo Žajdela)
Vir: [demokracija.si](#)

S P O M I N S K A S L O V E S N O S T V R O V T A H

Imena pomorjenih v Rovtah (Foto: X)
Vir: [demokracija.si](#)

spodbuja nihilizem in desakralizacijo človeškega življenja z uvajanjem kulture smrti s splavom in evtanazijo, istočasno pa podpira nore »woke« in LGBT ideologije, ki smatrata spol za družbeni konstrukt in vodita v dekonstrukcijo družine in družbe. Gre za prakso, ki se identificira s totalitarno levico, z njenim monopolom nad javno razpravo in sistematičnim prepovedovanjem tistih, ki se ne pokoravajo njenim lajnam, propagandnim sloganom, lažem in zavajanju, medtem ko so se ljudje pred osemdesetimi leti, polni zdrave pameti, v imenu domoljubja, globoke vere v Boga in s trdno zakoreninjenim konceptom demokracije, uprli nasilju treh isto krvnih, več, monozigotnih trojčk socialističnih zleh 20. stoletja: fašizem, nacizem in komunizem.

Kakšno presenečenje bi morali prestajati begunci, ki bi danes prihajali v Slovenijo, kjer bi jih domovina sprejela z oblastjo, ki ustvarja razredne nasprotnike, politični razkol in s tem izključevanje in sovraštvo; z neskladjem med ukinitvijo demografskega inštituta in ravnodušnem dopuščanju množične etnične zamenjave prebivalstva z ilegalnimi migranti, kar ustvarja večkulturno in večvrstni družbeni razkol, kar pomeni večkonfliktno družbo ter vodi v zaton slovensko identiteto; s prevlado anahronične ideologije nad realnostjo, ki opravičuje lažno obravnavanje zgodovine v službi politike; s podporo anarhokomunističnemu početju nekaterih nevladnih organizacijah; z levičarsko elito in globoke države, današnja slovenska leviatana, ki uničujeta Slovenijo in jo spreminjata v mafijsko državo; z obnašanjem sodniške kaste v službi izrojene levice, ki ustvarja brezpravno državo in vcepља nezaupanje pravosodnemu državnemu organu, trenutno najslabšemu v Evropi; z žalostnim urešničevanju distopije, ki je slovenski državi povzročila vsesplošni nered in zastoj. K vrhuncu razočaranj pa se uvrščajo ukinitve Muzeja osamosvojitve, prepoved Dneva spomina na žrtve komunizma in vnebovpijoča vzdržana zamuda pri pokopu teh žrtev ter nadvse perverzna uvedba Zakona o javnem redu in miru! Moj oče, ki je bil priča pogajanjem med Nemci in slovenskimi komunisti o medsebojnem nenapadanju in pridobivanju nemškega orožja, in ki je zapisal »Moj ponos je, da sem bil Domobranec«, bi te ukrepe proti zdravi pameti, ki zvenijo kot prave psovke proti slovenskemu narodu in državi, zagotovo danes ne mogel prenesti! Zaprtje muzeja je dokaz, da je sedanje državno vodstvo slovenske države enostavno sram, čeprav paradoksalno zaradi političnega okrevanja, si drzne zagovarjati razglasitev komunistične revolucije, prežete z izdajo in zločini proti lastnemu ljudstvu, kot precedens za slovensko neodvisnost in kljub dokazljivemu dejstvu, da so somišljeniki in mentorji današnje vlade njej skrbno nasprotovali pred petintridesetimi leti. Prepoved dneva spomina pomeni, da se te oblasti norčujejo iz več kot 700 morišč, ki so jih njihovi poli-

tični predniki z načrtovanim in okrutnim ubijanjem polnili. Zakon o javnem redu in miru razkriva hinavsko izkrivljanje zgodovine, ukinja možnost žalovanja za žrtvami komunističnih pobojev med in po vojni in zapoveduje odpis iz narodne skupnosti nad več desetisočev Domobrancev in civilistov. To je število slovenskih žrtev, ki so jih zagrešili Titovi komunisti, ki je za pomembni velikostni red višje od tistega, ki so ga povzročili okupatorji.

Dostojevski je trdil, da je ateistični soci-alizem »mravljišče« zaradi pomanjkanja duha, odsotnosti odnosa z dušo in nagnjenosti k nasprotovanju, namesto da bi se ukvarjal s političnimi predlogi in ustvarjanju. V primeru komunizma, iztrebna izrast ateističnega socializma, Václav Havel ugotavlja, da je laž njegov izvirni greh in vodilno načelo vse njegove dejavnosti. Iz tega sledi, da se komunisti razglašajo za slovenske odporneke proti italijanski, nemški in madžarski okupaciji, čeprav je njihovo zablojeno revolucionarno delovanje zaznamovano s sramotno kolaboracijsko veleizdajo. Okupacija je nedvomno služila komunistom. Kot kažejo dejstva, se je za izvajanje revolucije in nasilni prevzem oblasti, komunistična kolaboracija z okupatorjem skrbno vzdrževala ves čas druge svetovne vojne. Hkrati pa so si ti kolaboranti prilastili ekskluzivno pravico do navideznega boja proti okupatorju z ukazom smrtno kazni za vse prave upornike izven komunističnih vrst.

Po petintridesetih letih se močno povečuje število Slovencev, katerih obraze razsvetljuje zavest, da je duh resnice tisti, ki lahko dokončno premaga laž, in da ta zavest terja dejanski odpor, ki se danes nekako udejanja v množičnih demonstracijah proti vsesplošnim zlorabam oblasti in politično nastrojenim krivosodjem. Da je danes »nekaj gnilega v državi slovenski«, ni nikomur več neznanka. Voditelji države kolebajo med nesposobnostjo, površnostjo in neresnostjo, zadirčno primitivnostjo, zavajajočo sprenevedavostjo, nedoslednostjo, korupcijo in kleptokracijo, država pa zastaja, razpada moralno, kulturno, gospodarsko in demografsko ter postaja zaostali član Evropske Unije in tarča zasmehovanja in vsesplošnega nezaupanja zaradi ideološke zaslepljenosti, ki hkrati uvaja zmedeno in neskladno zunanjo politiko in kaže na popolno pomanjkanje strategije za dobro umeščanje Slovenije v mednarodni skupnosti. Ta razpad pa spremlja namensko vzdrževani upad narodne zavesti.

Osemdesetkrat smo slišali že pogrebni zvon, ki nas opominja na svetost slovenske zemlje, blagoslovljene s posejanimi mučeniškimi Domobranci, ki so se za Boga, svobodo, narod in domovino pogumno borili in končno zanje tudi darovali svoja življenja. Osemdeset let pa se na ta dar odgovarja z mlačno, neodločno, strahopetno, psevdodiplomatsko držo, ki si ne drzne hinavskim uzurpatorjem države ostro predstaviti pravične in neovrgljive ZAHTEVE, da država izvede presežno dejanje civilizacije s spoštljivim pokopom naših očetov, mož, bratov, sester, sorodnikov in znancev zverinsko pomorjenih.

Glede tega civilizacijskega vprašanja je pomembno čestitati gorečima zagovornikoma morale in zgodovinske resnice, slovenski Evro poslanki Romani Tomc in zgodovinarju dr. Matiji Ferencu, ki sta v zadnjem času dosegla izjemen preboj v mednarodnem razumevanju slovenske

tragedije, s čimer je Evropska skupnost vzpostavila zahtevo, ki se prevaja v obveznost slovenske vlade, da sprejme ukrepe za udejanjanje spoštovanja in pokopa žrtev komunizma. Vidimo pa, da ideološko zveržena vest današnje slovenske oblasti ostaja nedovzetna za civilizacijsko ravnanje in cinično neobčutljiva do teh žrtev.

Opazimo pa tudi, da premnogi Slovenci še vedno nosijo obraze, ki odsevajo izraz Rembrandtovega Romarja iz Emavs, močno oblikovanega s prepletom čustev in notranjih nasprotij. Izčrpan od tesnobe in utrujenosti je romar, ki začudeno gleda Kristusov lik, v katerem bi lahko prepoznal odrešenika, če bi si le dovolil trenutek treznega in pogumnega premisleka.

V slovenski različici Romarja iz Emavs je tesnoba jasen izraz krivde individualizma, s katerim del naroda utrjuje pretvezo za dvom o ponujeni možnosti svobode. Ta pretveza mu pomaga, da lažje prikrije svojo brezbriznost do skrbi za vzajemnost in odgovornosti za obrambo skupnega dobrega. Neupravičeno je vznemirjen, ker si ne upa priznati, da iz bežnega obrisa odrešitvene obljube vznika zarja, ki jo prinaša začetek neizogibnega sesutja levičarske ideološke konstrukcije, speljane na lažnih in zavajajočih temeljih. Slovenski romar noče sneti oklepa obupa nad razcvetom svobode, ker se je obupa navadil zaradi viceralnega strahu pred zanemarljivim številom tiranov na oblasti, ki mu ga je sicer vcepilo dolgotrajno zaničevanje in pomanjkanje svobode. Zaradi tega strahu se po petintridesetih letih demokratične domovine še vedno boji soočenja z resnico in prepoznati očitno ponujeno svobodo, po kateri je že dolgo let potihoma hrepenel.

Vsi razlogi so že tu, tako kot smo Slovenci dobili priložnost zahtevati samostojnost svoje države. To priložnost je zaznamoval kratek trenutek, v katerem je razpadala obstoječa tiranska oblast. Dolgo tleče demokratične sile, predvsem kmečke in krščanske, so bile prepričane, da se lahko s skupnim delovanjem osvobodijo jarma, ki jih je tlačil in zanemarjal skoraj pol stoletja. Kot v svetopisemskih časih se po skoraj štiridesetih letih poraja novo obdobje, v katerem se lahko zatirani Slove-nec končno prebudi iz vrtoglavega obupa in svoje zastarano mračno »postno obličje brez velike noči« (papež Frančišek) spremeni v svetlečo podobo nekoga, ki je za vedno zavrgel pasti ideološkega obskurantizma v nazadnjaških levičarskih mrtvilih, da prestopi Jordan in pogumno prevzame odgovornost nad obljubljeni dežel.

Napočil je namreč dan, ko je resnica začela uveljavljati svojo premoč nad razkrojem skorumpiranega in današnjega škodljivega, družbeno plenilnega pristranskega režima. To je trenutek, ko se slovenskemu popotniku iz Emavs ponuja priložnost, da zavestno in pogumno podpre upravičen in okrepljen zagon zahtev po spoštovanju resnice, pravičnosti, svobode duha in svo-

Rovte, kraj, kjer je revolucija terjala ogromno žrtev (Foto: Doremo / Wikipedia)
Vir: [demokracija.si](#)

bodo izražanja, čeprav za nestrpneže ta svoboda trenutno velja za sovražni govor, ter s svojim odgovornim in zahtevnim glasom končno omogoči spremembo sedanje pokvarjene, neučinkovite in zmedene slovenske levičarske elite, čigar prvinska vnema je pogoltnost po oblasti za služenje interesom ideološkemu primitivizmu in dokaj perverzemu levičarskemu kapitalizmu, ki deluje v škodo skupnega dobrega.

Svobodna in neodvisna država lahko doseže trajnostno prihodnost le na temeljih mirnega in spoštljivega sožitja duhov. V sedanjem prehodnem obdobju, ki ga zaznamuje očiten razpad moči preživele ideologije, postaja vprašanje slovenske sprave pereče. Sprava zahteva gradnjo mostov, prek katerih se lahko vsa prepričanja združijo za iskreno priznanje zgodovinskih resnic pred, med drugo svetovno vojno in po njej. Treba se je pošteno soočiti z bolečimi dejstvi in spoštljivo priznati poboj in trpljenje, ki jih je revolucija programske povzročila. Vprašanje je, koliko je verjetno, da bo naziv »osvobodilne fronte« danes prepoznan kot oznaka za revolucionarni pohlep po nasilnem prevzemu oblasti z barbarskim pobojem sodržavljani- nov? Koliko je danes v Sloveniji priložnosti za spoznanje, da je vzdrževanje mitov in proslav brez zgodovinske podlage v resnici namerno prikrivanje okrutnosti zlodejstva komunistične revolucije? V kolikšni meri je danes dovolj močna težnja po demokratični poti za pridobitev znatnega omejevanja političnih nazadnjaških skrajnih pohleпов za katere ni mesta v legitimni demokraciji, čeprav v Sloveniji še vedno uživajo nezaslišane visoke družbene in politične privilegije? V kolikšni meri je danes precejšnje število državljanov pripravljeno priznati dejstvo, da je prepoznavanje zgodovinske resnice pravzaprav povečevanje zdravega duha? V kolikšni meri smo pripravljeni priznati, da je sprava sad ljubezni povezana z globokim dejanjem kesanja?

Jaz,
ki sem krst
in kri
in duh,
beseda, poslanje
in večno kraljevanje,
svoj prst
polagam na te lobanje,
oprane od vode in krvi:
ganile so moj sluh
in odmaknil sem mojo jezo,
z ljubezni moje novo zavezo
nagnjen nad vas.

Ta kost - mojemu prestolu med vami
podstav!
Ta kost - moji roki žezlo slav!
Ta kost - mojemu glasu piščal!

Naj skozi v vaših zemskih stisk
bolečino
buči moj duh kot velikonočna struja,
ki Golgota stresa in mrtvece obuja,
in sleherni srce in vso domovino
naj požene iz jokov v moj zmagoslavni
vrisk:

ALELUJA!

(Jeremija Kalin/Dr. Tine Debeljak: Velika Črna Maša)

dr. Janez Zorec

KOLEDAR

21. septembra

64. obletnica Slomškovega doma in 15 let zbora Ex Corde
27. septembra

Slomškova proslava v Slovenski hiši
27. septembra

Srečanje zborov v Slovenskem domu San Martín
28. septembra

Mladinski dan v Slovenski vasi
4. oktobra

Mladinsko romanje v Luján
10. oktobra

Koncert okteta In spiritu na Pristavi
12. oktobra

Obletnica Našega doma San Justo
17. oktobra

Koncert okteta In spiritu v Usina del Arte
18. oktobra

Koncert okteta In spiritu v Našem domu San Justo

OSEBNE NOVICE

ROJSTVO

Z neizmerno radostjo sporočava, da se nama je v petek, 29. avgusta 2025 v Madridu, rodila najina prvrojenka **Lucía Gorno Matías**. Polna hvaležnosti Bogu se veseliva tega čudovitega daru življenja.
Marta Matías Tenacio in Massimiliano Gorno Cukjati

Vabilo

Zveza slovenskih mater in žena in odbor Slomškovega doma vas vabita na dobrodelno-prodajno razstavo, ki bo v Slomškovem domu ob njegovi 64. obletnici, v nedeljo, 21. septembra 2025.
Razstavo si lahko ogledate, če kliknete na spodnjo povezavo:

infozsmz.wixsite.com/zsmz-arte

“ ZA RAZMISLEK IN NASMEH ”

“En dober pregovor na dan, prežene slabo voljo stran”

PREGOVORI IN CITATI

DVOJČKA

Pred 24 leti, 11. septembra 2001, je teroristična organizacija Al Kaida izvedla največji napad proti Združenim državam Amerike: teroristi so ugrabili štiri potniška letala, dve sta treščili v dvojčka Svetovnega trgovskega centra v New Yorku, eno v Pentagon, četrto, namenjeno na kongresno palačo v Washingtonu, pa se je po upor potnikov zrušilo na neobljudeno polje v Pensilvaniji.

Znamenita dvojčka sta bila simbol New Yorka in za časa njune otvoritve leta 1973 celo najvišji zgradbi na svetu. Po terorističnem napadu sta se dvojčka v roku dobre ure porušila in pod seboj pokopala 2606 ljudi. Teroristični napad je skupno povzročil skoraj 3000 smrti. Med žrtvami so bili državljani 77 držav. Umrlo je tudi 441 reševalcev. Posnetek, kako se dvojčka kot hišica iz kart podirata, se je vtisnil v kolektivni zgodovinski spomin.

Se spomnite, kdo je takrat vodil svet?

- Ameriški predsednik je bil George W. Bush.

- Papež je bil Janez Pavel II.
- Vladimir Putin je že bil ruski predsednik.
- Britanski premier je bil Tony Blair.
- Francoski predsednik: Jacques Chirac.
- Nemški kancler: Gerhard Schröder.
- Argentinski predsednik: Fernando De la Rúa.
- Predsednik Slovenije je bil Milan Kučan, premier pa Janez Drnovšek.

V New Yorku so potrebovali osem mesecev, da so počistili ostanke padlih dvojčkov. Danes na tem mestu stojita spomenik in muzej, leta 2014 pa so otvorili tudi novo visoko stavbo, imenovano One World Trade Canter ali Freedom Tower (Stolp svobode), ki je še višja od dvojčkov in je najvišja stavba v ZDA.

O dvojčkih (čeprav ne o zgradbah) nam govorijo tudi pregovori:

- Imeti dvojčke: dvojna ljubezen, polovica spanja. (grafiti)
- Ljubezen in ljubosumje sta kakor dva brata dvojčka. (španski pregovor)
- Dva dvojčka, ena duša. (latinski pregovor)

- Dvojčka se rodita skupaj, a vsak nosi svojo usodo. (grški pregovor)
- Kjer so dvojčki, je dvojna radost. (ruski pregovor)
- Zagrenjenost in ponos sta dvojčka, slaba volja in razdražljivost pa njuna neločljiva spremljevalca. (sveta Mati Terezija)
- Delitev in uničenje sta dvojčici. (španski pregovor)
- Če sta dvojčka siroti, bogovi jokajo dvojno. (grški pregovor)
- Dvojčka sta kot ogledalo: isto, pa vendar drugače. (ruski pregovor)
- Dvojčki pomenijo stalni nemir. In ni nobene prave razlike med trojčki in revolucijo. (Mark Twain)

Izbral: Jože Jan

Kjer pojejo, tam se ljudje dobro imajo.
bl. A.M. Slomšek

64 LET SLOMŠKOVEGA DOMA
15 LET ZBORA EX CORDE

21. SEPTEMBRA 2025
OB 8.45

sv. maša
zajtrk
likovna razstava
kulturni program
kosilo

EX CORDE
PEVSKI ZBOR SLOMŠKOVEGA DOMA

SLOMŠKOV DOM
CASTELLI 28 - RAMOS MEJÍA

POROČILO O PODPORI
DUŠNIM PASTIRJEM

Darovi za dušnopastirski sklad v mesecih maj, junij in julij:

		MAJ	JUNIJ	JULIJ
Carapachay	N.N.		\$ 160.000,00	\$ 160.000,00
	N.N.		\$ 20.000,00	
Slomškov dom		\$ 166.100,00	\$ 90.630,00	\$ 216.790,00
Pristava			\$ 250.350,00	\$ 89.620,00
San Martín	N.N.	\$ 30.000,00	\$ 160.000,00	\$ 170.000,00
Naš dom			\$ 270.590,00	\$ 216.790,00

Stroški za kuhinjo in hrano so znesli: \$ 1.069.050.

Dušni pastirji

Svobodno Slovenijo podpirajo

